

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 11/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetího, zo sudkyne Jany Laššákovej a zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Turanskou, Štúrovo námestie 10520/13B, Martin, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 CoPr 2/2019 z 27. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou

JUDr. Katarínou Turanskou, Štúrovo námestie 10520/13B, Martin, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 CoPr 2/2019 z 27. marca 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa v konaní vedenom na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 Cpr 1/2011 domáhal voči žalovanému náhrady mzdy. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 Cpr 1/2011 z 28. júna 2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi (sťažovateľovi) náhradu mzdy vo výške 26 498,62 € spolu s úrokom z omeškania a žalobcovi priznal nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške 26 498,62 € a vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 49,38 %.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že krajský súd napadnutý rozsudok, ktorým nepriznal úroky z omeškania z náhrady mzdy, *„odôvodnil len tým, že, súd by mal vychádzať z existujúcej právnej úpravy Zákonníka práce, ktorý vo svojom ust. § 1 ods. 4 zakotvuje subsidiárnu pôsobnosť všeobecnej časti Občianskeho zákonníka vo vzťahu k 1. časti Zákonníka práce, z čoho odvolací súd vyvodzuje, že na pracovnoprávne vzťahy sa nevzťahujú ust. Občianskeho zákonníka upravujúce úroky z omeškania, keďže tieto sú upravené až v jeho ôsmej časti. Poukázal v tejto súvislosti aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 494/2013. Svoje rozhodnutie o nepriznaní sankčného úroku z omeškania k nároku na náhradu mzdy na základe neplatného skončenia pracovného pomeru žiadnym spôsobom právne nezdôvodnil, odvolací súd len poukázal na vyššie citované ustanovenie Zákonníka práce a Občianskeho zákonníka.“*

4. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti poukazuje sťažovateľ na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nejednotný právny výklad a nekoherentnosť rozhodovacej činnosti súdov v súvislosti s priznaním úroku z omeškania z náhrady mzdy. Sťažovateľ zároveň uvádza, že otázku úrokov z omeškania z náhrady mzdy už posudzoval i ústavný súd v uznesení sp. zn. III. ÚS 460/2017 zo 4. júla 2017, pričom ju riešil odlišným spôsobom ako krajský súd v napadnutom rozsudku. Krajský súd sa okrem iného odvolával v napadnutom rozsudku na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 494/2013 z 9. októbra 2013, ktorým nebol priznaný úrok z omeškania z náhrady mzdy zamestnancovi, avšak na základe iných konkrétnych okolností, nie preto, že by ústavný súd dospel k záveru, že mu úrok z omeškania z náhrady mzdy nepatrí.

5. Podľa názoru sťažovateľa *„odvolací súd zaujal nesprávny právny názor, resp. nesprávne právne vec posúdil, keď uviedol, že na pracovnoprávne vzťahy sa nevzťahujú ust. Občianskeho zákonníka upravujúce úroky z omeškania, keďže tieto sú upravené až v jeho ôsmej časti... Zároveň svoj právny názor ani riadne neodôvodnil“*, a preto dospel sťažovateľ k presvedčeniu, že napadnutý rozsudok krajského súdu je *„arbitrárny a neudržateľný a to aj s ohľadom na právny názor Ústavného súdu SR i Najvyššieho súdu SR“*.

6. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd rozsudkom Krajského súdu Žilina sp. zn.: 7 CoPr/2/2019 porušené boli.

Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Žiline 7 CoPr/2/2019-309 zo dňa 27. 03. 2019 v zmeňujúcom výroku o zamietnutí časti žaloby spolu s výrokom o náhrade trov konania a vec vrátil v rozsahu zrušenia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 10.000 eur (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť trovy konania v sume 632,98 EUR na účet právneho zástupcu sťažovateľa: JUDr. Katarína Turanská, advokátka, so sídlom Štúrovo námestie 10520/13B, 036 01 Martin, č. účtu: [REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Východiskové ústavnoprávne normy, posúdenie vecí ústavným súdom a jeho závery

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Ústavou vymedzená právomoc ústavnému súdu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovacia činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ predtým, ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a v danom prípade Civilným sporovým poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

12. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa v súvislosti s namietaným porušením označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu obrátil priamo na ústavný súd bez toho, aby proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal dovolanie.

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

15. Keďže sťažovateľ právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv, nevyčerpal a nepreukázal, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale túto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú (predčasne podanú) podľa § 132 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

16. V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane vyslovil názor, že v prípadoch uplatnenia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, následne však odmietnutého dovolacím súdom pre neprípustnosť, je lehota na podanie ústavnej sťažnosti ustanovená § 124 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (m. m. III. ÚS 674/2014, pozri aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

17. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu